

REFERAT FRA

1. KONSULTASJONSMØTE 07.03.07

Saksnr.: 07/106

Tilstede: *Fra staten:*
Kommunal- og regionalminister Åslaug Haga, statssekretær Bjørn Arild Gram (FIN), statssekretær Kjersti Markusson (FIN) og statssekretær Anita Utseth (OED)

Fra KS:
Leder Halvdan Skard, Odd Arild Kvaløy, Åge R. Rosnes, Bjørg Tysdal Moe, Oddleif Olavsén, Thorleif Vikre og Matz Sandman

Dato: 7. mars 2007, kl. 12.00 – 13.15 i R5

Møteleder: Åslaug Haga

Referent: Inga Gjerdalen (KRD)

1. Konsultasjonsmøtet

Temaene som ble tatt opp i møtet var den økonomiske situasjonen i kommunesektoren og rammene for kommuneopplegget i neste års statsbudsjett. I tillegg var nye rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger av statlig initierte reformer i kommunesektoren, flytting av tema på konsultasjonsmøtene og arbeidet med Grønne energikommuner tema på møtet.

Åslaug Haga ønsket velkommen til møtet og informerte om at departementet samme dag hadde lansert de 22 kommunene som skal være med i prosjektet "Utstillingsvindu for Kvinner i lokalpolitikken". Haga sa videre at hun er fornøyd med utviklingen av konsultasjonsordningen, bl.a. at nye retningslinjer for samarbeidsavtaler og rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger er på plass.

2. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2007

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) hadde til møtet lagt fram et notat om den økonomiske situasjonen i kommunesektoren. Vedlagt i materialet var også budsjettundersøkelsen for 2007 gjennomført av KS, som viste at kommunene legger opp til å styrke velferdstilbudet for inneværende år.

TBU viser til at veksten i kommunesektorens inntekter i årene 2004-2006 har vært høy, hhv. 3,7 prosent, 3 prosent og 5 prosent. Den sterke veksten i 2006 må sees i sammenheng med

høy skatteinngang. Sysselsettingen og driftsutgiftene har også økt de siste årene, men mindre enn inntektsveksten. Deler av inntektsveksten har dermed vært benyttet til å styrke den økonomiske balansen, noe som var nødvendig etter flere år med svake driftsresultater. Netto driftsresultat i 2006 anslås foreløpig til 5 ½ prosent for sektoren samlet.

Haga sa det er grunn til glede seg over mer penger og optimisme i kommunesektoren. Haga understreket at et godt driftsresultat også viser at det er ansvarlighet i kommunesektoren. Det er likevel en felles utfordring for staten og KS å tegne et realistisk bilde av den økonomiske situasjonen i kommunesektoren. En utfordring er å forklare hva som er forskjellen på ordinære inntekter og ekstraordinære skatteinntekter. I den forbindelse bør det minnes om at de ekstraordinære skatteinntektene ikke bør brukes til drift, men for eksempel til å innhente vedlikeholdsetterslep og styrke av den finansielle situasjonen.

Skard sa at situasjonen i kommunesektoren er bedre enn for noen år tilbake. Han viste til at KS sitt landsstyre 1. mars 2007 kom med en anbefaling om at ekstraordinære skatteinntekter skal gå til vedlikehold og nedbetaling av lån. KS understreket at det er viktig å forstå betydningen av vedlikehold for kommunenes økonomiske balanse.

KS var opptatt av at det økonomiske bildet i kommunene er nyansert. Mange kommuner er fortsatt i ROBEK-registeret, og andre kommuner signaliserer at de har fått reduserte inntekter. Haga svarte at hun merker seg at fraflyttingskommuner har særskilte utfordringer.

3. Demografi

Befolkningsframskrivninger foretatt av Statistisk sentralbyrå (SSB) er et vesentlig grunnlagsmateriale for TBUs beregninger av hvordan den demografiske utviklingen isolert sett antas å påvirke kommunesektorens utgifter. I begge de to siste årene har faktisk vekst i folketallet blitt vel 40 pst. høyere enn det som var lagt til grunn i TBUs tidligere beregninger. Det er et spørsmål om veksten de senere år har vært av midlertidig karakter, eller om det også for de kommende årene kan forventes en markert høyere befolkningsvekst enn middelalternativet i SSBs prognoser. TBU har derfor bedt SSB foreta en ny beregning av forventet vekst i folketallet fra 1.1.2007 til 1.1.2008. Beregningen vil foreligge i midten av mars måned.

Haga ga uttrykk for at avvik mellom befolkningsprognosen og faktisk befolkningsvekst er en utfordring. På grunn av usikkerheten må vi komme tilbake til dette temaet på det 2. konsultasjonsmøtet.

Skard understreket betydningen av full kompensasjon av demografiske endringer og ba om at staten gjennom året har bevissthet omkring demografiske endringer.

4. Vekstrammer og plan for kommuneøkonomien

Skard viste til at KS' landsstyre ser behov for vekst i 2008 på 4,5 mrd. kroner basert på endringer i demografi og regjeringens løfter i Soria Moria-erklæringen. Av hensyn til langsiktighet og forutsigbarhet for kommunene ønsker KS å ha en plan for kommuneøkonomien utover budsjettåret. KS etterspør derfor vilje til å lage en plan for kommuneøkonomien for perioden 2007-09.

Haga svarte at hun tar med seg innspillet om vekstbehov i arbeidet med 2008 budsjettet og ønskene om en mer forutsigbar finansiering. Hun understreket videre at vi de siste årene har beveget oss fra en vanskelig til en sunn situasjon i kommuneøkonomien. Dette har skapt et fundament for styrket tjenesteproduksjon og effektivitetsarbeid.

5. Kostnadsberegning

Fra og med konsultasjonsåret 2007 er det etablert nye rutiner for involvering av KS i arbeidet med kostnadsberegninger av statlig initierte reformer i kommunesektoren.

Haga sa hun er tilfreds med at de nye rutinene nå er på plass.

Skard sa at KS ser det som en supplerende ordning som det blir spennende å prøve ut i praksis. KS understreket viktigheten av uformell kontakt i saker som ikke er omtalt i regjeringserklæringen og statsbudsjettet, og forbeholder seg retten til å ta enkeltsaker opp på konsultasjonsmøtene. KS ba videre om en avklaring av at bærbare PCer inngår i kostnadsberegningene av gratis læremidler i videregående opplæring.

Kunnskapsdepartementet tok med seg innspillet fra KS og vil komme tilbake til saken.

6. Flytting av hovedtema for konsultasjonsmøtene

Partene var omforente om å flytte temaet kommunal tjenesteproduksjon til det 2. konsultasjonsmøtet, og å flytte gjennomgangen av samarbeidsavtaler til det 3. konsultasjonsmøtet.

7. Grønne energikommuner

Haga innledet med at staten på ulike plan har hatt samtaler med KS om Grønne energikommuner. Hun viste til at ENOVA anslår at kommunesektoren som helhet kan spare anslagsvis 500 mill. kroner ved enkle tiltak i forhold til egen bygningsmasse. Staten ønsker derfor å innlede et samarbeid med KS. Haga understreket viktigheten av å være restriktiv med å utvide antall bilaterale samarbeidsavtaler og var åpen for å legge et samarbeid om Grønne energikommuner inn i det eksisterende programmet "Livskraftige kommuner".

KS hadde ingen innvendinger mot forslaget. KS fremhevet at mye er gjort i kommunesektoren allerede og at det ikke er vanskelig å engasjere kommunene i dette arbeidet.

KS og staten var enige om at arbeidet med Grønne energikommuner knyttes opp til samarbeidsavtalen mellom regjeringen og KS om programmet "Livskraftige kommuner", og at arbeidsmetodikken i dette programmet legges til grunn for samarbeidet. KS og staten var videre enige om at dette var den mest hensiktsmessige måten å gjøre dette på, med hensyn til partenes felles målsetning om å ikke å få et for stort antall samarbeidsavtaler.

Møtet ble hevet kl 13.15.